

OFFENTLIGE MYNDIGHEDERS BETALINGSFRISTER I BYGGESAGER

En offentlig bygherre fik sig en overraskelse, da to ud af tre landsdommere i en ny voldgiftskendelse kom frem til, at bygherres betaling ikke var sket rettidig – på trods af, at betalingen var sket inden for den aftalte betalingsfrist. Årsagen var en ufravigelig bestemmelse i renteloven.

De fleste er bekendt med princippet i gældslovens § 3 om, at pengeskyld er bringeskyld. Princippet udgør hovedreglen i dansk ret for debtors betaling og indebærer, at rettidig betaling foreligger, når betalingen er kommet frem til kreditor senest på forfaldsdatoen, det vil sige er til rådighed på kreditors bankkonto. Et andet betalingsprincip kaldet posthusreglen eller pengeinstitutreglen indebærer derimod, at rettidig betaling foreligger, når betalingen er trukket på debtors konto på forfaldsdatoen.

Under en ny voldgiftssag procederede parterne på hver af disse principper.

Entreprenøren gjorde gældende, at beløbet skulle være til entreprenørens rådighed senest på forfaldsdatoen, jf. gældslovens § 3. Bygherre mente derimod, at posthusreglen måtte anses for gældende mellem parterne og gjorde gældende, at reglen er kodificeret i betalingslovens § 107, 2. pkt. Voldgifts-

retten fandt, at AB 92, § 22, stk. 11, jf. stk. 1, om bygherres betalingsforpligtelse, måtte forstås i overensstemmelse med gældslovens § 3 og afviste, at betalingslovens § 107, 2. pkt., er udtryk for en almindelig regel, der gælder, selvom den ikke er vedtaget mellem parterne.

FRAVIGELSE AF BETALINGSFRISTEN I AB 92 – PENGESKYLD ER BRINGESKYLD

Parterne havde i kontrakten fraveget den almindelige betalingsfrist på 15 arbejdsdage i AB 92 § 22 og havde fastsat fristen til 30 arbejdsdage. Den slags fravigelser er ikke ualmindelige i entreprisekontrakter – særligt hvor der er tale om en offentlig bygherre.

Parterne havde desuden aftalt, at der skulle ske elektronisk betaling med angivelse af en FIK-kode til brug for betaling gennem Det Fælles Indbetalings-system. Det fremgår af Moderniserings-

styrelsens vejledning, at “Datoen, der står i feltet [betalingsdato] er lig med forfaldsdato, der svarer til den dag, betalingen hæves fra bankkontoen.”

På den baggrund fandt voldgiftsretten, at entreprenøren havde tiltrådt indbetalingsystemets regel om, at betalingsdagen er den dag, hvor pengene trækkes på bygherres konto, og dermed var udgangspunktet i gældslovens § 3 fraveget.

MAKSIMAL BETALINGSFRIST FOR OFFENTLIGE BYGHERRER

På trods af, at gældslovens § 3 var fraveget ved parternes aftale, fandt to ud af tre dommere, at betalingen ikke var sket rettidigt, for så vidt angår de fakturaer, hvor beløbet blev overført på forfaldsdatoen (30 dage efter fakturadatoen), men hvor entreprenøren først fik rådighed over beløbet den efterfølgende dag.

Resultatet skyldes, at rentelovens § 3 b, stk. 1, som er en gennemførelse af artikel 4, stk. 3, litra a, pkt. i), i direktiv 2011/7/EU, fastslår, at når bygherre er en offentlig myndighed “kan den aftalte

betalingsfrist ikke være mere end 30 dage regnet fra det tidspunkt, da fordrings-haver har afsendt eller fremsat anmodning om betaling”. Reglen er præceptiv og kan dermed ikke fraviges ved aftale. Af direktivets betragtning 17 følger desuden, at bestemmelsen skal forstås i overensstemmelse med det, der også er udgangspunktet i gældslovens § 3, det vil sige at rettidig betaling foreligger, når kreditor har det skyldige beløb til rådighed på forfaldsdatoen.

Parternes aftale om dels at fravige udgangspunktet i gældslovens § 3 om sidste rettidige betalingsdag, dels at udvide betalingsfristen til 30 arbejdsdage indebar altså – for en del af fakturaerne – en overtrædelse af rentelovens § 3 b, stk. 1.

Som konsekvens heraf, og da betalingen af disse fakturaer først havde været til entreprenørens rådighed mere end 30 dage efter fakturadatoen, var bygherre forpligtet til at betale renter til entreprenøren. Da de 30 dage var løbedage, jf. AB 92, § 22, stk. 11, skulle bygherre betale renter helt tilbage fra modtagelsesdatoen, jf. rentelovens § 3, stk. 1 og 2.

BETALING I FORBINDELSE MED BANKHELLIGDAGE

Et andet tema i sagen var, at flere af de fakturaer, sagen omhandlede, forfaldt til betaling enten en lørdag eller søndag. Spørgsmålet var herefter, om betalingen var sket rettidigt, når pengene først kom frem til entreprenøren den efterfølgende bankdag.

Efter bestemmelsen i gældslovens § 5, stk. 2, udskydes forfaldsdatoen til den efterfølgende bankdag i disse tilfælde. Men voldgiftsretten kom frem til, at bestemmelsen ikke kan anses for et generelt gældende princip, og dermed var betalingen af fakturaerne ikke sket rettidig.

VIGTIGT AT VIDE OM OFFENTLIGE MYNDIGHEDERS BETALINGSFRIST

Det er ikke ualmindeligt, at parterne aftaler at udvide betalingsfristen i AB fra 15 dage til 30 dage. Men afgørelsen viser, at når offentlige myndigheder benytter Det Fælles Indbetalings-system og den dertilhørende vejledning, opstår der en risiko for, at betalingen sker for sent. Uanset at der blot er tale om én dags forsinkelse, kan de økonomiske

konsekvenser være store, hvis der som i AB 18 er tale om løbedage, hvor der skal svares rente helt tilbage fra modtagelsesdatoen, hvis betalingsfristen ikke overholdes. Det er derfor vigtigt, at offentlige bygherrer er opmærksomme på den præceptive bestemmelse i rentelovens § 3 b, stk. 1, i forbindelse med kontraktindgåelsen og behandlingen af fakturaer ■

Niels Jørgen Oggesen
Partner, advokat
njo@horten.dk

Mette Hede
Advokatfuldmægtig
mhe@horten.dk